

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 3192/05
28.02.2006. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Jasminke Stanojević, Vesne Popović, Mirjane Grubić i Milomira Nikolića, članova veća, u vanparničnom postupku pokrenutom od strane Opštinskog suda u Vrbasu po službenoj dužnosti, protiv protivnika predlača BB, koga zastupa privremeni zastupnik BA, diplomirani pravnik Centra za socijalni rad Opštine Vrbas, radi lišenja poslovne sposobnosti, odlučujući o reviziji protivnika predlagača, izjavljenoj protiv rešenja Okružnog suda u Novom Sadu Gž. 2159/05 od 12.05.2005. godine, u sednici održanoj 28.02.2006. godine, doneo je

R E Š E N J E

ODBIJA SE kao neosnovana revizija protivnika predlagača izjavljena protiv rešenja Okružnog suda u Novom Sadu Gž. 2159/05 od 12.05.2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Rešenjem Opštinskog suda u Vrbasu I R 4/02 od 22.02.2005. godine lišava se poslovne sposobnosti, delimično, protivnik predlagača BB. Drugim stavom izreke određeno je da se poslovna sposobnost ograničava za učestvovanje u pravnim radnjama, odlučivanje o sopstvenom lečenju i raspolaganje većim novčanim sredstvima.

Rešenjem Okružnog suda u Novom Sadu Gž. 2159/05 od 12.05.2005. godine žalba protivnika predlagača je odbijena i navedeno rešenje prvostepenog suda je potvrđeno.

Protiv pravnosnažne odluke donete u drugom stepenu, protivnik predlagača je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu odluku na osnovu člana 386. ranije važećeg ZPP, koji se primenjuje na osnovu člana 491. stav 4. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 125/04 od 22.11.2004. godine), Vrhovni sud je našao da revizija nije osnovana.

U postupku nema bitne povrede na koju ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, a ni povrede postupka na koju se ukazuje u reviziji.

Postupak za lišenje poslovne sposobnosti protivnika predlagača pokrenut je po službenoj dužnosti u smislu člana 32. stav 1. Zakona o vanparničnom postupku, a ne na predlog lica ili organa određenih ovom zakonskom odredbom u kom slučaju takav predlog mora sadržati sve ono što određuju odredbe člana 33. istog zakona. Pošto je postupak pokrenuo i vodio po službenoj dužnosti, sud u formalnom i materijalno-pravnom smislu, nema položaj predlagača, da bi kako se to u reviziji navodi postupak pokretao inicijalnim aktom. Bitno je da je sud u ovom postupku vodio računa i preduzeo sve mere radi zaštite prava i pravnih interesa protivnika predlagača obaveštavajući organ starateljstva o pokretanju postupka, koji mu je postavio i posebnog staraoca, omogućujući takođe aktivno učešće protivniku predlagača u ovom postupku, u skladu sa zakonom.

Određivanjem smeštaja protivnika predlagača u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu, bilo je neophodno za utvrđivanje njegovog duševnog stanja i procesne sposobnosti, saglasno odredbi člana 38. stav 3. ZVP, koje nije ni izvršeno, jer su potrebne činjenice neophodne za davanje sudsko-psihijatrijskog nalaza i mišljenja utvrđene na osnovu postojeće pismene dokumentacije i pregleda protivnika predlagača izvršenog dana 7.12.2004. godine u Institutu za psihijatriju, nakon čega je obavljeno i kliničko-psihološko ispitivanje.

Ocnom sudsko-psihijatrijskog nalaza i mišljenja tima veštaka koje je sud angažovao sa Instituta za psihijatriju Novi Sad utvrđeno je da su se kod protivnika predlagača stekli dijagnostički kriterijumi po Međunarodnoj klasifikaciji mentalnih poremećaja i poremećaja ponašanja - ICD 10 - za dijagnostifikovanje duševne bolesti sa nazivom Paranoia querulans, sa glavnim psihopatološkim sadržajem u vidu sumanutih ideja, koji poremećaj je dijagnostikovao i kod protivnika predlagača, gde sumanute ideje kod paranoičara nepriznatog prava dovode do doživljaja da prava i vrednosti paranoičara ne dolaze do izražaja, jer su stalno na udaru drugih ljudi koji ih proganjaju i tako sprečavaju realizaciju njihovih prava. Ovaj oblik paranoje je iz grupe revandikacionih sumanutosti koja se karakteriše sklonošću za parničanjem, što proizilazi iz stava bolesnika o nepriznatim pravima, zaslugama, vrednostima i sl. Ukoliko dožive neuspeh ova lica postaju još ubeđenija u ispravnost svojih stavova, a kada iskoriste sve zakonske mogućnosti i pri tome ne dobiju traženu pomoć i zaštitu, bolest pokazuje progresiju i paranoičari često traže izlaz u obračunavanju ili agresiji.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su pravilno primenili materijalno pravo kada su pobijanim rešenjem protivnika predlagača delimično lišili poslovne sposobnosti u granicama određenim izrekom ovog rešenja.

Naime, odredbama člana 274. Zakona o braku i porodičnim odnosima RS koji se u konkretnom slučaju ima primeniti propisano je da se potpuno lišava poslovne sposobnosti punoletno lice koje nije sposobno za normalno rasuđivanje, te zbog toga nije u stanju da se samo brine o svojim pravima i interesima. S druge strane, punoletno lice koje svojim postupcima ugrožava svoja prava i interese ili prava i interese drugih lica zbog duševne bolesti, duševne zaostalosti ili drugih razloga, delimično se lišava poslovne sposobnosti. Utvrđujući postojanje napred opisanog duševnog poremećaja kod protivnika predlagača, a primenjujući odredbe člana 31-40. ZVP, kojima je uređen postupak lišenja poslovne sposobnosti, odnosno njeno ograničenje, nižestepeni sudovi su po oceni ovoga suda, doneli zakonitu odluku u ovoj pravnoj stvari.

Na osnovu člana 393. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisanice

Mirjana Vojvodić

dc